

Dosarul nr. 2ra-37/23
2-21174221-01-2ra-09012023

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud. Iu. Malcoci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

14 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Ion Malanciuc
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Municipală Direcția de Producție „Apă-Canal” Sîngerei împotriva Svetlanei Ceresău, lui Vasile Ceresău și Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni și menținută hotărârea din 19 ianuarie 2022 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, prin care a fost admisă acțiunea parțial,

c o n s t a t ă :

La 24 noiembrie 2021, ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Svetlanei Ceresău, lui Vasile Ceresău și BC „Moldindconbank” SA cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-6).

În susținerea acțiunii, a indicat că potrivit contractului nr. 352 din 24 ianuarie 2001 privind prestarea serviciului public de alimentare cu apă, ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei prestează servicii consumatorului Haralampie Cibotaru, și anume la locul de consum situat în or. XXXXX, str. XXXXX.

Ulterior, la 07 iunie 2013, casa de locuit situată pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX, a trecut în proprietatea lui Vasile Ceresău și Svetlanei Ceresău, nefiind perfectat un contract de prestare a serviciilor.

A indicat că, în aceeași perioadă, în scopul contractării unui contract de credit, bunul imobil a fost pus în gaj la BC „Moldindconbank” SA, iar proprietarii au continuat să locuiască în imobil pînă la data de 09 septembrie 2020, cînd acesta a trecut în posesia băncii, urmare a neexecutării obligațiilor contractuale, fiind efectuată evacuarea de către executorul judecătoresc.

Astfel, a relevat că BC „Moldindconbank” SA a devenit posesor al bunului gajat situat pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX și, respectiv, în perioada septembrie 2020-15 aprilie 2021, reprezentantul ÎMDP „Apă Canal” nu a avut acces la contorul instalat în bunul imobil pentru verificare și citire a datelor de pe contor, precum și nu a fost efectuată vreo solicitare în vederea deconectării de la rețeaua de apă.

Potrivit informației deținute de către SA „Apă Canal”, foștii proprietari Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău au efectuat ultima achitare către furnizor în luna august 2020 în sumă de 163 lei, astfel încât, la acel moment, nu au fost atestate datoriile la serviciile de apă.

La 15 aprilie 2021, SA „Apă Canal” a întocmit actul privind scurgerea de apă pe str. XXXXX, or. XXXXX, în prezența reprezentantului băncii, prin care a fost verificat contorul și citite datele de pe acesta, stabilindu-se că în perioada septembrie 2020 pînă la 15 aprilie 2021, au fost consumați 804 m³ de apă, fiind acumulată datoria în sumă de 8 844 de lei. Totodată, actul respectiv nu a fost contestat de către BC „Moldindconbank” SA.

La 13 mai 2021, ÎM DP „Apă Canal” Sîngerei a expediat în adresa BC „Moldindconbank” SA somația de avertizare cu aviz de recepție, fiind recepționată la 14 mai 2021 și, respectiv, reclamația din 21 mai 2021, recepționată la 28 mai 2021.

La 07 iunie 2021, în adresa ÎM DP „Apă Canal” Sîngerei a parvenit o scrisoare, prin care BC „Moldindconbank” SA nu recunoaște datoria acumulată și își exprimă dezacordul cu actul privind scurgerea apei pe str. XXXXX, or. XXXXX, considerând că factura pentru achitarea serviciilor de apă urmează a fi emisă pe numele proprietarilor Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău.

În vederea respectării procedurii de soluționare amiabilă a litigiului, la data de 24 iunie 2021, în adresa foștilor proprietari Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău a fost expediată o reclamație, pe care ultimii au recepționat-o la 02 iulie 2021 și, respectiv, la 29 iunie 2021, nefiind furnizat vreun răspuns în acest sens.

În drept, reclamanta ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei și-a întemeiat pretențiile în baza Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Regulamentului cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, dispozițiilor art. 774-776, 786 din Codul civil, art. 166-168 din Codul de procedură civilă.

Reclamanta ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Svetlana Ceresău, Vasile Ceresău și BC „Moldindconbank” SA, în mod solidar, în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei, a datoriei în mărime de 8 844 de lei, taxei de stat în mărime de 270 de lei și cheltuielilor de judecată în sumă de 46 de lei, iar în total – suma de 9 160 de lei.

Prin hotărârea din 19 ianuarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, a fost admisă parțial acțiunea. S-a încasat de la BC „Moldindconbank” SA, în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei, datoria în mărime de 8 844 de lei și suma taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, în mărime de 270 de lei. S-a respins ca neîntemeiată pretenția ce se referă la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 46 de lei. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată împotriva Svetlanei Ceresău și lui Vasile Ceresău (f. d. 56, 62-67).

La 18 februarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, BC „Moldindconbank” SA a declarat apel motivat împotriva hotărârii din 19 februarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, în partea încasării din contul BC „Moldindconbank” SA în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei a datoriei în mărime de 8 844 de lei, cu dispunerea încasării de la Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău a datoriei în mărime de 8 844 de lei, în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei (f. d. 68-70).

Prin decizia din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de BC „Moldindconbank” SA și menținută hotărârea din 19 ianuarie 2022 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei (f. d. 98, 99-102).

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că, deși proprietarii casei de locuit situate pe adresa or. XXXXX, str. XXXXX, sunt Ceresău Vasile și Ceresău Svetlana, potrivit procesului-verbal de evacuare a bunurilor și tuturilor persoanelor nr. procedurii 094-901R/20 din 09 septembrie 2020, executorul judecătoresc Vera Mighic, în prezența reprezentantului BC „Moldindconbank” SA, Dumitru Rotaru, a debitorilor ipotecari Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău, în baza cererii reprezentantului BC „Moldindconbank” SA, a efectuat evacuarea silită a debitorilor Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău, precum și a bunurilor lor din bunurile imobile ipotecate situate or. XXXXX, str. XXXXX. Totodată, conform mențiunii din procesul-verbal de evacuare, au fost schimbate lacătele de la intrare și cheile, care se vor păstra la creditor.

Astfel fiind, instanțele de judecată inferioare au relevat că achitarea datoriei pentru apa scursă în mărime de 804 m³, stabilită prin actul de scurgere a apei din data de 15 aprilie 2021, de pe adresa or. XXXXX str. XXXXX, urmează a fi achitată de către BC „Moldindconbank” SA, or, începînd cu 09 septembrie 2020, imobilul dat a fost transmis în posesia băncii, iar proprietarii imobilului nu au mai avut acces la acest imobil, inclusiv la instalațiile de aprovizionare cu apă și de canalizare.

Prin urmare, dânșii au fost în imposibilitate să exploateze și să întrețină în stare bună instalațiile interne de apă și de canalizare, să remedieze la timp avariile și scurgerile de apă de la rețelele, aceste obligații revenindu-i posesorului bunului, care a avut acces la aceste instalații.

Instanțele inferioare au notat că, potrivit prevederilor art. 757 alin. (6) din Codul civil, creditorul gajist avansează cheltuielile legate de transmiterea silită în posesie și își asumă riscul pieirii sau deteriorării bunurilor gajate preluate în posesie.

În acest sens, dat fiind faptul că pârâții Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău au fost evacuați forțat la 09 septembrie 2020 din bunul imobil situat pe str. XXXXX, or. XXXXX și nu au avut nici un acces la casa de locuit, construcțiile accesorii și instalațiile de aprovizionare cu apă și de canalizare, instanțele de judecată inferioare au concluzionat de a respinge acțiunea în partea încasării datoriei de la pârâții Ceresău.

La 15 decembrie 2022, prin intermediul Secției documentare procesuală a cauzelor civile din cadrul Curții Supreme de Justiție și, ulterior, la 16 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, BC „Moldindconbank” SA a declarat recurs împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, în partea încasării din contul BC „Moldindconbank” SA în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei a datoriei în mărime de 8 844 de lei, cu dispunerea încasării de la Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău a datoriei în mărime de 8 844 de lei, în beneficiul ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei (f. d. 108-111, 113-116).

În motivarea recursului, a invocat că instanța de apel a emis decizia sa, fără a fi luate în considerare argumentele aduse de către BC „Moldindconbank” SA, fiind astfel încălcate normele prevăzute de art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă.

A obiectat că instanța de apel și-a întemeiat soluția pe normele de drept prevăzute de Legea cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, neținând cont de părțile ce beneficiază de efectele legii respective.

În opinia recurenteii, în conformitate cu prevederile contractului nr. 353 din 24 ianuarie 2001, precum și având în vedere textul dispozițiilor art. 4 și art. 30 alin. (1) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, efectele legii menționate nu pot fi aplicate față de BC „Moldindconbank” SA, deoarece banca nu are un contract încheiat cu ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei, prin urmare, nu este consumator în sensul prezentei legi.

În acest context, a punctat că instanța de apel nu a elucidat circumstanța dată și a calificat greșit BC „Moldindconbank” SA ca pe un consumator în raport cu ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei, fiind astfel aplicate și interpretate eronat normele Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și ale Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

A reliefat că datoria formată în legătură cu prestarea serviciilor de apă urmează a fi achitată de către consumatorii/proprietarii Vasile Ceresău și Svetlana Ceresău, or, prin prima pct. 118 și pct. 123 lit. a) din Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, plățile pentru serviciile de alimentare cu apă urmează a fi efectuate de către consumatori în baza contractelor încheiate.

Mai mult, transmiterea în posesia băncii a bunurilor gajate pentru a fi administrate până la vânzarea acestora nu încetează raporturile juridice încheiate

între furnizor și consumatorul final, acestea fiind valabile până la schimbarea proprietarului.

A subliniat că, potrivit art. 754 alin. (3) din Codul civil, acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor de utilități publice constituie un drept al băncii în calitate de posesor și nu o obligație, prin urmare, banca nu poate fi obligată, contrar voinței sale, să acopere datoriile aferente serviciilor de utilități publice.

În concluzie, a conchis că instanța de apel a examinat cauza cu încălcarea normelor procesuale civile, inclusiv cele prevăzute la art. 130 din Codul de procedură civilă, fără o examinare bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar, în ansamblul și interconexiunea lor.

La 09 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vasile Ceresău, Svetlanei Ceresău și ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei copia recursului depus de BC „Moldindconbank” SA, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, corespondența fiind recepționată de către ÎM DP „Apă-Canal” Sîngerei și Vasile Ceresău la 12 ianuarie 2023, iar de către Svetlana Ceresău – la 13 ianuarie 2023, fapt atestat prin avizele de recepție anexate la materialele cauză (f. d. 124-126).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului BC „Moldindconbank” SA, la 25 noiembrie 2022, circumstanță ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 103 verso).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 ianuarie 2023, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenței cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de BC „Moldindconbank” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni